

Víctima: Antoni Frau Sans
Autoria: Rosalia Magdalena Frau

Carta a les víctimes de la guerra civil i el franquisme

Hola padrí.

Tot i que «parlo» molt sovint amb tu mentalment, m'ha costat molt escriure aquesta carta per la gran quantitat de coses que m'agradaria dir-te, sense saber per on començar.

No vaig poder conèixer-te. Ho van impedir els gossos de presa falangistes que, assedegats d'odi i sang, la tarda del 25 de novembre de 1936, et van arrencar dels braços de la teva família per assassinar-te cosit a trets al voltant del cementeri de Palma. Ens van privar, al meu cosí i a mi, del gran honor d'haver-te pogut conèixer. Sé, per tot el que em van explicar de tu, que vas ser un avançat al teu temps, com tants altres, homes i dones republicans com tu, que somiaven amb un món millor, més lliure, més culte, amb més justícia social.

Eres socialista des del més profund del teu cor, secretari de l'Agrupació Socialista de Palma i president de la Cooperativa Socialista de Santa Catalina. Predicaves amb el teu exemple de vida. També sé que vas ser un gran artista, dinamitzador cultural, director de dues companyies de teatre i de sarsuela, autor de diverses peces de teatre; pretenies que la música i el teatre arribessin a les classes menys afavorides, que deixessin de ser un privilegi de la classe alta i l'aristocràcia. Teatre i sarsuela del poble i per al poble... i per aquesta implicació política, artística i social et va assassinar vilment un escamot de maleïts feixistes, envejosos de la teva trajectòria i popularitat. Et van matar, però no van acabar amb el teu llegat, perquè la teva llavor va germinar en nosaltres, els teus fills i néts, que vam néixer amb el «gen roig» corrent per les nostres venes i amb la música i el teatre a la sang.

El teu fill gran, el meu pare, va seguir els teus passos, tant en l'àmbit laboral (va arribar a ser un gran tipògraf, igual que tu) com en l'àmbit artístic i cultural. T'enorgulliria saber que el teu besnet segueix els teus passos com un gran actor de teatre i televisió. Jo cant i he fet els meus primers passos en teatre, a part d'intentar reivindicar la teva memòria amb les meves companyes i «germanes» de Memòria de Mallorca. «Buscadores d'ossos»

ens han cridat «els de sempre» a manera d'insult, no saben aquests desgraciats que és un gran honor buscar uns ossos que per a nosaltres són sagrats.

Al principi de la meva carta et deia que «parlava» amb tu. I és que, tot i no estar amb nosaltres, a casa sempre et vam mantenir viu, la teva presència arribava a cada racó de la nostra llar, ja que jo vaig néixer a la casa familiar, d'on vas ser arrencat, per aparèixer l'endemà cosit a trets a la tàpia del cementiri; una història de mort i horror, massa freqüent en aquells foscos anys i que es va perllongar durant massa temps, deixant famílies destrossades i totalment desamparades.

Tant de bo t'hagués conegut! que tu m'haguessis pogut comptar totes les anècdotes i històries que relataves als teus deixebles i seguidors i que, amb el transcórrer del temps, van arribar a mi.

Com vas viure els teus últims dies? Com van ser les últimes hores, apartat de la teva família en mans dels gossos assassins? No puc imaginar-me un terror semblant. Que aquest horror no es repeteixi mai! Massa fills i nets ens hem quedat amb aquesta «trista herència». Maleïts assassins! Que no trobeu la pau, ni en aquesta vida ni en l'altra.

T'estimo padrí!

Rosalia Magdalena Frau